

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. I. De Origine, & Varietate Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

mus, in I. acturi de Obligationibus, & Juribus Clericorum in communi, nec non de Juribus, ac Obligationibus Prælatorum & Capitulorum in specie. In II. de Contractibus in specie, prout illi in serie Titulorum enumerantur: item de Testamentis, & aliis ultimæ voluntatis speciebus, nec non de Successionibus ab intestato. III. Denique Tractatus in exponendis aliis juribus spiritualibus tum Clericorum propriis, tum Laicis communibus absolvetur. DEUS nostris conatibus præpotenti virtute sua assistat, cujus unius gloriæ, & honori singulos apices consecramus.

TITULUS I.

De Vita, & Honestate Clericorum.

Quantum Reipublicæ Christianæ commoda promoveat inculpatæ in Clero vitæ tenor, morumque probitas, Concilium Tridentinum *Sess. 22. de Reform. cap. 1.* satis dilucidè explicat his verbis: *Nil est, quòd alios magis ad pietatem, & DEI cultum assiduè instruat, quàm eorum vita, & exemplum, qui in sortem Domini vocati, se Divino ministerio dedicârunt. Cùm enim à rebus sæculi in altiore sublati locum conspiciantur, in eos, tanquam in speculum reliqui oculos conjiciunt, ex illisque sumunt, quod imitentur: idèò in limine hujus Libri Canones, sive Regulæ, ad quas mores suos componant Clerici, traduntur, quas antequam sigillatim exponamus, generalia quædam cirçæ statum Clericalem præmittimus.*

§. I.

De Origine, & Varietate Clericorum.

SUMMARI A.

1. *Etymologia hujus nominis Clericus eruitur.*
2. *Nil interesse inter Clericum, & Laicum, docent Lutherus, & Calvinus, & novissime Bæbmerus.*
3. *Ex ejus argumentis plurimis unum proponitur, & ostenditur, argumentum negativum infirmi roboris esse.*
4. *Quare hoc argumento crebrius utantur heterodoxi?*
5. *Bæbme-*

E

ri

ri argumentum negativum confutatur. 6. Alia ejus subsidia, quæ conquirat, annihilantur. 7. Inter Orthodoxos est dogma certum, dari discrimen inter Clericos, & Laicos. 8. Clericus late, & strictè sumptus quis dicatur. 9. Clerici alii sunt Majores, alii Minores. 10. Alii simplices, alii qualificati. 11. Alii Regulares, alii Sæculares. 12. An Novitii, Moniales, Eremitæ &c. nomine Clericorum veniant, hæc quæstio, hic § n. 13. resolvitur. 14. Dantur quoque Canonici, iique vel Regulares vel Sæculares, quorum origo inquiritur.

1 **C**Lerus, & Clericus græcam derivationem habet Κληρῶς enim græca vox latine idem sonat, quod fors, ideoque Clerici quasi fors & hereditas Domini dicti, ut qui Divino Cultui consecrati, procurandæ Religionis, ac rerum sacrarum, DEO ipso jubente, Providentiam, ac sollicitudinem susceperunt. cap. 5. § 7. C. 12. Q. 1. cap. 16. de Præbend. Unde S. Hieronymus Epist. ad Nepotian. ait: Clericus interpretetur primò vocabulum suum, & nominis definitione prolata, nitatur esse, quod dicitur; si enim Κληρῶς græcè, fors latine appellatur; propterea vocantur Clerici, vel quia de sorte sunt Domini, vel quia ipse Dominus fors, id est, pars Clericorum est. Per Clericos igitur intelligimus certum genus hominum in altiori gradu constitutorum, feseque tota vitæ ratione à Laicis distinguendum. Duo enim sunt genera Christianorum (ait S. Hieronymus cap. 7. C. 12. Q. 1.) Unum genus, quod mancipatum Divino Officio, & deditum contemplationi, & orationi ab omni strepitu temporalium cessare convenit, ut sunt Clerici, & DEO devoti &c. alterum genus Christianorum sunt Laici &c.

2 Quid verò intersit inter has voces, Clericum, & Laicum? Quæstionem non esse de nomine, Calvini, & Lutheri, & eorum sequacium contradictiones ostendunt: hi enim hanc distinctionem non ferunt. Hæc appellatio (ait

Calvinus lib. 4. Instit. cap. 4. §. 9.) aut errore, aut certe ex prava affectione nata est, cum tota Ecclesia Clerus, id est, hereditas Domini à Petro dicatur. Et Lutherus, Apostolus ille supernumerarius lib. de abrogand. Miss. Hoc dixisse contenti sumus, Christianum populum esse simplicem, in quo prorsus nulla secta, nulla differentia personarum, nullus Clericus, nullus Laicus, nullus Unctus, nullus Rasus, nullus Monachus esse debeat. Nos duobus his novæ legis sanctissimis conditoribus litem inferre nolumus, veriti, ne quietem, quam in Regno mortuorum (O utinam in Regione vivorum!) quàm placidissimam procul dubio captabunt, temerè interpellemus. Bœhmero, qui etiamnum vivit, antequam ad limbum Patrum suorum descendat, quædam adhuc in aurem dicenda sunt. Defendit is mordicus in Dissertationibus ad Plinium II. & Tertullianum Dissertat. 7. per tot. differentiam illam inter Clericos, & Laicos, prout illam Ecclesia Orthodoxa accipit, nullo S. Scripturæ, aut Patrum testimonio satis esse firmatam, nec ejus in Ecclesia primis duobus sæculis aliquod vestigium extare, sed eo demum tempore invaluisse, quo Ecclesia (sunt verba Bœhmeri) in varias corruptelas ruere cœpit, tunc enim omnia prædicata, quæ in genere fidelibus in Scriptura S. tribuuntur, ad se traxerunt Clerici, sibi que propria fecerunt, quasi illi

can-

tantum essent *genus electum DEI, spirituales, sancti*, imo ipsa *Ecclesia*. Nos quidem hæc impropria jam castigavimus in nostris Commentationibus ad *Lib. I. Decretalium Tit. 9. §. 3. num. 11. & seqq.* Unum tamen adhuc ei opponendum erit. Scribit in *d. Dissert. §. 4.* per duo prima *Ecclesiæ sæcula* hæc vocabula *Clericus, & Laicus* non fuisse audita, nec hujus denominationis ullibi aliquod vestigium extare: ergo, infert, falsum est, differentiam *Clericorum & Laicorum* jam tempore Apostolorum, inolevisse, aut ab ipso Christo hanc differentiam fuisse inductam, id quod nos Orthodoxi tamen volumus. Hoc argumentum *negativum* est, & vel ideo sublestæ fidei. Scio quidem, *Launojo* eruditissimo scriptori, argumentum *negativum* in quæstionibus ex *facto, usu, aut traditione* pendentibus admodum probari, id quod peculiari quadam dissertatione ostendit: at & hoc scio, prælaudatum *Launojo* à *Thiersio* in *Tractatu*, quem super autoritate argumenti *negativi* edidit, quo ad nonnulla refelli. Quot enim non exceptionibus argumentum hoc *negativum* autoritatis subjectum est, ut non sine iudicio nonnemo scripserit: *Silentium hoc Authorum, seu equivocatio potius juvenilis, quam ratio convincens frequenter habendum est.* Quare noster eruditissimus *P. Joannes Mabillon de Stud. Monast. cap. 13.* perquam sapienter notavit, *permagnum rem esse momenti, ut non nisi cautissima circumspectione argumento purè NEGATIVO utamur - - quando nihil adeo pronum est, quam ex immoderata suimet fiducia sibi imponere, dum obvius quisque sibi blanditur, omnia se legisse, omnia ob-*

servasse. Argumentum itaque *negativum* in manu Criticorum est veluti gladius anceps in manu furiosi. Quæ quidem in re funesta exempla non defunt. Ita *Dupinus* ex hoc Authorum silentio *S. Hieronymo* præfractè in faciem resistit, & quam gravi ex causa! testatur *Hieronymus Præfat. in Lib. Judicib.* eundem Librum à Synodo *Nicana* in numerum *Canonicorum* fuisse relatum. Reclamat *Dupinus*, quoniam nec *Symbolum Nicænum*, nec acta Concilii, sed nec ulli *Scriptores* coævi ullam de eo fecere mentionem. Quasi vero *Hieronymus* tanti meriti, ac *Sanctimonie* scriptor, qui factum hoc graviter asseverat, tempori suo adeo propinquum, vel se solo non omnimodam fidem mereatur.

Hoc argumentandi genere crebrius utuntur heterodoxi, quo velut quodam valido ariete *traditiones*, quibus *Ecclesia* præter verbum *scriptum* potissimum nititur, sterni posse existimant, non attendentes, quod *S. Augustinus lib. de Fide Christi.* scripsit: *Cartholica Ecclesia per orbem terrarum diffusa tribus modis probatur existere. Quidquid enim in ea tenetur, aut auctoritas est scripturarum, aut traditio universalis, aut certe propria, & particularis institutio. cap. 8. dist. 11.*

Quocirca jam patet infirmitas argumenti *negativi*, quo *Bœhmerus* in dicta Dissertatione ad annihilandam *Clericorū, & Laicorum* differentiam utitur. Sit, quod nullus scriptorum primi, & secundi sæculi hujus denominationis mentionem faciat, non continuo inferendum est: ergo illa ætate discrimen *Clericos* inter & *Laicos* nullum erat. Hæc vocabula

in ore omnium Conciliorum, omnium Patrum, totius Ecclesiæ, orbis terrarum universi, omnibus ætatibus, & sæculis fuit. *Et quidem si de Concilio- rum, & SS. Patrum Voluminibus agitur* (ait Bellarminus *lib. 1. de Cleric. cap. 1.*) *non tam querendum est, ubi CLERICO- RUM & LAICORUM nomen, & distinctio habeatur, quàm ubi non habeatur. Ita passim in singulis prope paginis tum Patrum, tum Conciliorum veterum, appellatio illa occurrit, quàm ex errore, aut pravo affectu, vel impia traditione natam esse Lutherus, & Calvinus affirmant.* Quomodo jam Bœhmerus prudenti persuadeat, in primitiva Ecclesia nullam fuisse Clericos inter & Laicos distinctionem, ex eo solo capite, quod Scriptores priorum duorum sæculorum horum vocabulorum nullam mentionem ingerant, cum tamen negare non possit, in Conciliis omnibus, & Patrum scriptis, qui posterioribus sæculis inclaruerunt, hujus discriminis frequentissimè memoriam fieri: scribit *cit. §. 4. Denominationem hanc eo demum tempore in Ecclesia auditam, & admissam fuisse, quo facies Ecclesiarum primæva ingentem jam passa erat mutationem, id est, quo hi, qui in CLERO esse dicuntur, SACERDOTIUM quoddam REGALE secundum imaginem veteris Testamenti affectarunt.* Hæc inquam Bœhmerus asserit, sed ubi probatio? doceat hoc ex aliquo Concilio, vel Patre, ostendat, quando cœperit hoc vocabulum *Clericus*, tanquam aliquod prædicatum *Laicis* non communicabile in Ecclesia usurpari. Testimonium Rigaltii in *Not. ad Epist. 8. Cypriani*, quod ibidem adducit, Bœhmerum movere non debuisset, ut contra unanimum sensum Patrum, & Con-

ciliorum defenderet, *Cleri* vocem perperam trahi ad personas Ecclesiasticas, hominesque sacris Ordinibus initiatos designandos. Optimè hunc Scriptorem refutavit Joannes Oxoniensis Episcopus, quem ibidem laudat Bœhmerus, dum in *Comment. ad Epist. cit. Cypriani ex Lib. Num. cap. 18. v. 20.* Ostendit, quod, quanquam à Petro universa fidelium multitudo ad exemplum trium Israëlitarum *Clerus* vocaretur, tamen hoc vocabulum ipsis *Episcopis, Presbyteris, Diaconis &c.* peculiari Titulo, & jure competat. *Alia, ait, certè res est, ut terræ portiones tribubus assignate illorum CLERI dicantur: & quod Levitæ ipsi, quos Dominus pro sua sorte agnoscit, ejus Clerus dicantur.* In eundem sensum scribit Bellarminus *cit. lib. Porro Levitis non respondent in Ecclesia novi Testamenti omnes Christiani, sed soli Sacerdotes, eorumque Ministri. Petrus igitur nomine CLERI non omnes Christianos, sed solos Ministros Ecclesiasticos intellexit.* Bœhmerus, ut hunc lapidem revolvat, omnia monumenta ex S. Scriptura, SS. PP. & Scriptoribus Ecclesiasticis conquirat, sed tanta confusione sùsque deque permiscet omnia, ut fatear, me dictam Dissertationem sæpius legisse, nec quid dicere vellet, assequi potuisse. In §. 12. scribit? *Palam est, distinctionem inter Sacerdotes & populum in Ecclesia primitiva non obtinuisse, neque enim Presbyteri erant Sacerdotes.* Ecce hic negat in primitiva Ecclesia extitisse *Sacerdotes*, à populo distinctos, admittit tamen fuisse *Presbyteros*. In §. 19. docet, fideles, qui Ecclesiam primam Hierosolymis constituebant, à Judæorum Cœtibus, & Synagogis se non separasse, quin potius ritu, & more Judaico adhuc vixisse Tem-
plo,

plo, & Synagogis interfuisse. *In hoc rerum statu*, inquit: *Nec Episcopis, nec Presbyteris opus erat, cum regimini iudaeico adhuc, etiam quoad sacra subessent, & in Synagogis & Templis instituta iudaica observarent.* En hic rursus negat, Presbyteros, contra quod in §. 12. asseruit, in primitiva Ecclesia extitisse. In Eod. §. 19. docet, Apostolos non aliud, quàm Doctorum munus sustinuisse, & hoc intuitu accepisse à Salvatore singularem solvendi & ligandi, quod Doctoribus proprium: jam autem, pergit, DOCTORES apud Iudeos, quàm tales, nec SACERDOTES, nec ex eorum numero erant, quorum DEUS se CLERUM fore promiserat. Viden' rursus contradictionem? Apostolos, quod acceperint potestatem solvendi & ligandi, adeoque potestatem in Corpus Christi mysticum, agnoscit, fuisse Doctores, ad annuntiandum Evangelium à Christo missos: quod acceperint potestatem in Corpus Christi verum, Sacerdotes, ex eo fuisse, non agnoscit, cum tamen & illam, & hanc potestatem ipsis à Christo fuisse collatam Evangelistæ memorent. In §. 20. docet contra communem Ecclesiæ, & Patrum sensum, illos septem viros, qui enumerantur. Act. 6. v. 5. non fuisse Diaconos, sed Presbyteros, rursus argumento negativo persuasus, quod ante horum septemvirorum constitutionem, nullos in Ecclesia Hierosolymitana fuisse Presbyteros constet: post hæc verò tempora passim Presbyterorum in Ecclesia Hierosolymitana mentionem injici, ideoque satis probabile esse, in hos ipsos septemviros munus Presbyterorum collatum fuisse. Mitto alia, quæ in prolixa hac Dissertatione obscuritatem, confusionem, & contradictionem, &

per consequens malignum scribendi Consilium hujus scriptoris patenter revelant: Illud de hoc scripto ausim scribere, quod S. Hieronymus Apolog. 1. in Rufinum scripsit: *Ego scripta tua relegens, quanquam interdum non intelligam, quid loquaris, & Heraclitum me legere putem, tamen non doleo, nec me pœnitent tarditatis, id enim in legendo patior, quod tu pateris in scribendo.*

Nobis subinde Orthodoxis indubitatum dogma est, Clericos inter & Laicos summum esse discrimen, idque jam in primitiva Ecclesia agnitum, in Apostolis exhibitum, à Christo Domino introductum fuisse. Unde merito Concil. Trid. Sess. 23. can. 6. illis anathema dicit, qui hanc differentiam negant: *Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam Divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris: anathema sit.* Id quod etiam patenter demonstrari potest ex Epist. ad Philipp. cap. 1. v. 1. ibi: *Paulus & Timotheus Servi JESU Christi omnibus Sanctis in Christo JESU, qui sunt Philippis cum Episcopis & Diaconis.* Ubi Cornelius à Lapide sic se ipsum interrogat, ac respondet: *Dices: in una civitate Philippensi tantum unus erat Episcopus, quomodo ergo scribit Paulus Episcopi in plurali? Respondeo, per Episcopos hic Apostolus intelligit Presbyteros.* Ita Chrysostomus Theophilactus, Oecumenius, & alii: unde Syrus ita vertit: *CUM PRESBYTERIS, ET EORUM MINISTRIS*, vult enim Apostolus bisce duobus nominibus salutare totum Clerum Philippensem, & sic Presbyteros nominat Episcopos, Diaconos verò, & Sub-Diaconos, & reliquos inferiores, digniori Diaconorum nomine complectitur.

E ;

Epi-

Episcopum autem non salutat, quia hic erat Epaphroditus barum lator litterarum. Hac laudatus interpres.

8 *Clericus* igitur, si hoc vocabulum latius sumatur, est quæcunque persona Ecclesiastica ad DEI servitium auctoritate Ecclesiæ specialiter deputata, quo nomine subinde veniunt etiam *Religiosi*, nullis adhuc ordinibus initiati. *Bordonus de Privileg. Cleric. cap. 1. n. 18. & seq.* Pressius autem accepta hæc vox *Clericus* illos duntaxat comprehendit, qui per Sacram Ordinationem in sortem Domini adlecti, ministerium speciale obeunt in Ecclesia DEI. Constat id ex *cap. 1. dist. 21. cap. 14. dist. 32. cap. 38. C. 11. Q. 1.* ubi initiatus quolibet ordine vocatur *Clericus*. Quin, quod sola *Tonsura* (si nomen *Clerici* latius accipiatur) aliquem constituat *Clericum*, patet ex *cap. 11. de atat. qualit. Ordin. cap. 6. de Transact.* *Barbol. appellat. 51. n. 1.*

9 *Clerici* alii sunt *Majores*, alii *Minores*. Quam denominationem sortiuntur ab Ordinibus, quorum alii *Majores*, alii *Minores* dicuntur, *cap. 1. dist. 21. cap. 14. & seq. dist. 23.* Et hanc graduum spiritualis potestatis diversitatem jam ab initio Ecclesiæ extitisse Concil. *Trid. Sess. 23. cap. 2.* his verbis testatur: *Nam non solum de Sacerdotibus sed & de Diaconis Sacre Litteræ apertam mentionem faciunt, & quæ maximè in illorum Ordinatione attendenda sunt, gravissimis verbis docent; & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinum nomina, atque uniuscujusque eorum propria ministeria, Sub-Diaconi scilicet, Acolythi, Exorcista, Lectoris, & Ostiarii in usu fuisse cognoscuntur.*

Clericorum alii dicuntur *simplices*,¹⁰ alii *qualificati*, sive in *personatu*, aut *dignitate* constituti. Illi quidem ideo, quod nulla peculiari honoris prærogativa insignes sint; isti, quod habeant quandam præ reliquis vel officii, vel jurisdictionis præ eminentiam. De his porro id notandum est, quod in materia odiosa, & pœnali non veniant nomine *Clerici. arg. cap. 16. de haret. & cap. 4. de Sent. Excommun. in 6. Barbol. I. E. V. Lib. 1. cap. 39. n. 10.* Ratio petitur, tum ex regula generali in *cap. 15. de R. 7. in 6.* quod odia conveniat restringi, favores verò ampliari, tum, quod dignitas, tanquam qualitas superaddita, ejusmodi personas honoratiores *Clericis simplicibus* parificari non sinat.

Clerici rursus alii sunt *Regulares*,¹¹ alii *Seculares*. Illi vocantur, qui certam, & ab Ecclesia approbatam regulam professi, sese Divino cultui speciali triumvotorum nuncupatione mancipant; isti nullo alio *Canonis* adstricti, quam quem honestas, & Ecclesiasticæ vitæ ratio præscribit, aut Divinis laudibus in Ecclesia cantandis occupantur, aut animarum salutis procurandæ invigilant, qui etiam in *cap. 31. de Rescript.* ut plenior habet lectura apud *Gonzalez, Clerici Laici* vocantur, ad distinctionem nimirum à *Clericis Religiosis.* *Gonzalez ad cit. cap. n. 2.* De *Regularibus* idem juris est, quod paulò antè de *Clericis* in dignitate constitutis dictum est, quod scilicet in pœnalibus, & odiosis nomine *Clericorum* non veniant. *Magnif. P. König h. t. n. 9. P. Krimmer eod. n. 5.* Unde, si v. g. interdicto supponantur *Clerici*, non cen-

sentur sub hac censura Religiosi esse comprehensi, nisi id verba, aut causa interdicti aliud innuerent. P. Engl *b. t. n. 2.*

12 Hic se quæstio insinuat: an Novitii, item Moniales, nec non Tertiarii, & Eremitæ nomine Clericorum veniant? Respondeo, si nomen Clerici in latiori significatu accipiatur, prout nempe denotat personam quamcumque Ecclesiasticam, quæ autoritate Ecclesiastica Divinis obsequiis deputatur, omnes recensitas personas Clericis accenseri, cum æque, ac Religiosi professi per legitimam receptionem habitus fiant de statu Ecclesiastico, & deputentur Divinis obsequiis per potestatem Ecclesiasticam. Ita cum Riccio *part. 3. resol. 20. & part. 4. Resol. 239. & seq.* Bordonus *cit. cap. 1. n. 25. 27. 29. & 31.* qui *cap. 4. n. 83. & seq.* quo ad Tertiarios conclusionem ita limitat, ut, si id genus Tertiarii non vivant in aliqua communitate Religiosa, sed in propriis quisque ædibus degat, & proprium habeat, nullis amplius gaudeant privilegiis Clericalibus per Bullam Leonis X. quæ incipit: *Dum intra &c.* licet olim ex clementia Sixti IV. fuerint pro personis Ecclesiasticis habiti ipsisque privilegia Clericalia tam *fori*, quam Canonis fuerint indulta per Bullam dicti Pontificis, quæ incipit: *Sacro-sancta &c.*

13 Quo ad Eremitas notat idem Bordonus *cap. 1. n. 32.* & cum illo Magnif. P. Schmier *Lib. 3. Tract. 1. part. 1. cap. 1. n. 110.* quod ad hoc, ut Clericorum nomine, & favore gaudeant, requiri. I. Ut deferant habitum Religiosum. II. Sint sub obedientia Superioris Ecclesiastici, à quo habitum receperunt,

vel alterius. III. Ut in eremo à secularium consortio segregati, contemplationi & orationi intendant.

Denique datur quoque genus Clericorum, qui vocantur *Canonici*, & hi vel sunt Canonici *regulares*, vel *seculares*. Origo Canoniorum antiquissima est. Olim enim illi Clerici, qui in Ecclesia tam Cathedrali, quam Collegiata, vel etiam in aliqua Parochia rurali degebant, & illius Ecclesiæ matriculæ, siva Canonii erant inferti, ac infimul ejusdem stipendiis vivebant, dicebantur *Canonici*; illi verò Presbyteri, qui ruri in villis, & castris magnatum rem Divinam faciebant, *non Canonici* dicebantur, ut constat ex Concilio Arverno Anno 535. celebrato, & testantur Thomassin. *Vet. & Nov. Eccles. discipl. Part. 1. lib. 3. cap. 8. n. 3. & seq.* & Bœhmerus *ad b. t. f. 8.* Tempore verò Pipini, & Caroli Magni dici ceperunt *Canonici* non amplius ab illo Canone, sive matricula, cui inferti erant, sed à Canone, seu regula, quam Crodogangus Metensis Episcopus ex SS. Canonibus collegit, suisque Clericis in congregationes & communem vitam coactis servandam præscripsit, qua quidem regula ad solennia vota, prout hodie Religiosi faciunt, emittenda non adstringebantur, ut iidem prælaudati Thomassinus *cit. Lib. cap. 20. & part. 3. lib. 3. cap. 6. num. 3. & seq.* Et Bœhmerus *b. t. f. 12.* testatum faciunt. Cum verò spiritus fervor pedetentim remittere, ac communis vita displicere pluribus inciperet, hinc corruptio, & quæ ex ea nascitur, morum depravatio ejusmodi collegia, & Canoniorum sodalitia maximoperè dehonestavit, cui subinde malo haud oport-

portuniori remedio succurri posse videbatur, quàm, si, Canonicis eiectionis, Monachi substituerentur, aut Canonici, restaurata disciplina, priori regulæ jugo subicerentur. De priori remedio videndus Mabillonius noster in *Act. Benedic. ad Saecul. V. pag. 706.* Et Aubertus Miræus *Lib. 3. Donat. Belg. cap. 25.* & alii, quos laudat Bœhmerus *ad h. t. §. 27.* Quoniam verò ejusmodi eiectionum Canoniorum nimis probrosa videbatur, ideo de altero remedio cogitatum, scilicet, ut Canonici rursus pristinae regulari observantiae restituerentur, addito insuper voto *paupertatis*, quo antea non tenebantur. Id quod etiam à *Petro Damiani* in Italia factis successibus ceptum est, & ante ipsum in Gallia ab *Ivone Carnotensi* Anno 1078. qui deinceps dicti sunt *Canonici regulares.* An verò hi Canonici secundum Regulam S. Augustini fuerint, disquirat *Thomassius. Lib. 3. part. 1. cap. 11. §. 8. & seq.* Sed vix ultra saeculum præclara hæc vitæ Apostolica innovatio in Ecclesiis Cathedralibus per Galliam duravit, ex ejusdem scriptoris testimonio *cit. cap. §. 10.* Hæc pro notitia historica de origine, & varietate Canoniorum retulisse sufficiat. Hodie duæ species dantur Canoniorum, ut ait *Barbosus. de Canonic. cap. 1. n. 5.* Quidam enim in claustris regulari vitæ addicti degunt, & vocantur *Canonici regulares*, quod nomen non sibi ipsi propria authoritate sumpserunt, sed à Conciliis Oecumenicis & SS. Pontificibus eodem honorati sunt, ut constat *ex cap. nullus, & cap. mandamus C. 19. Q. 3. & t. t. de Stat. Mona. b. & Canon. regul.* Alii sunt Canonici, qui in communi non vivunt,

sed suas distinctas præbendas habent, quales hodie in plerisque Cathedralibus & Collegiatis videmus. De *Canonico regulari* scribit *Barbosa cit. cap. n. 7.* quod is *proprie* sit *Canonicus*, addita ratione, quod duplici quasi obligatione vitæ Canonicali adstrictus sit, vivendi nimirum ex communi Ecclesiæ patrimonio, & non habendo patrimonium separatum. Ego verò puto nomen *Canonici* magis convenire *Regularibus* quàm *Secularibus*, ex hoc capite, quod illi *Canonicè*, hoc est, secundum *Canonem*, sive *regulam* vivant, non item isti: adducor ad hoc asserendum verbis Concilii *Coloniensis* Anno 1536. celebrati, ubi *part. 3. §. 4.* sic inquit: *Ut de Canonicis pauca dicamus, respondeat eorum vita titulo, respondeat nomini, sint reipsa, ut sunt nomine, CANONICI, id est, REGULARES. Neque enim clam est, primam eorum originem monasticæ discipline fuisse &c.* Respexerit procul dubio Concilium ad tempora S. *Augustini*, qui primus perhibetur, *Clericos* vitæ regularis legibus adstrinxisse, vel ad *Chrodogangum*, Episcopum *Mentensem*, qui temporibus *Pipini* regulam es *SS. Canonibus*, potissimum verò ex legibus *S. Benedicti* concinnatam, suæ Ecclesiæ Cathedralis Canonici primitus observandam præscripsit, ad quam normam deinceps reliquarum Ecclesiarum tum *Cathedralium*, tum *Collegiatarum* Canonici, cooperantibus maxime *Sæculi Principibus*, vitæ suæ rationes exigere instituerunt. De *Canonis secularibus*, qui hodie in plerisque Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis præbendas obtinent, utilissima scribit *Van-Espen. J. E. V. part. 1. tit. 7. cap. 1. & 3. seq.* quem consule.